

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет

Кафедра пропедевтики ортопедичної стоматології

«УЗГОДЖЕНО»

Гарантом освітньо-професійної програми

«Стоматологія»

« 28 » _____ серпня _____ 2024 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Головою вченої ради стоматологічного
факультету

Протокол від _____ 28 серпня _____ 2024 р. № _____ 1 _____

СИЛАБУС

ОРТОПЕДИЧНА СТОМАТОЛОГІЯ

Модуль 1. «Протезування незнімними та знімними конструкціями зубних протезів»

обов'язкова

рівень вищої освіти
галузь знань
Спеціальність
кваліфікація освітня
кваліфікація професійна
освітньо-професійна програма
форма навчання
курси та семестри вивчення
навчальної дисципліни

другий (магістерський)
22 Охорона здоров'я
221 Стоматологія
магістр стоматології
лікар-стоматолог
Стоматологія
денна
3 курс 5 семестр

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри

пропедевтики ортопедичної стоматології

Протокол від _____ 28 серпня _____ 2024 р. № _____ 1 _____

Полтава – 2024

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача, науковий ступінь, учене звання	Король Дмитро Михайлович д. мед. н., професор Кіндій Дмитро Данилович к. мед. н., доцент Ярковий Віталій Васильович к. мед. н., доцент Рамусь Михайло Олександрович к. мед. н., доцент Козак Руслан Васильович - к. мед. н., доцент Калашніков Дмитро Вікторович к. мед. н., доцент Тончева Катерина Дмитрівна док. філ., доцент Малюченко Микола Миколайович к. мед. н., асистент Зубченко Сергій Григорович к. мед. н., асистент
Профайл викладача	https://prop-ortstom.pdmu.edu.ua/team Кафедра пропедевтики ортопедичної стоматології
Контактний телефон	+38(050)5790633
E-mail:	propportstom.pdmu@edu.ua
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://prop-ortstom.pdmu.edu.ua/ Кафедра пропедевтики ортопедичної стоматології

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни «Ортопедична стоматологія»

Кількість кредитів / годин – 16 кредити ЄКТС / 480, із них:

Лекції (год.) – 64

Практичні заняття (год.) – 192

Самостійна робота (год). – 224

Вид контролю – підсумковий модульний контроль

Обсяг модуля 1. Протезування незнімними та знімними конструкціями зубних протезів

Кількість кредитів / годин – 3,0 кредити ЄКТС / 90, із них:

Лекції (год.) – 12

Практичні заняття (год.) – 36

Самостійна робота (год). – 42

Вид контролю – підсумковий модульний контроль.

Політика навчальної дисципліни

При організації освітнього процесу в ПДМУ викладачі і здобувачі вищої освіти діють відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/0nrGNrEzksWWytpXV8j05INcg9wbyVjkYx9FrbEY.pdf). Під час перебування на кафедрі пропедевтики ортопедичної стоматології здобувачі вищої освіти повинні:

- дотримуватись розкладу лекційних і практичних заняття;
- дотримуватись ділового стилю одягу спеціаліста-професіонала, предмети одягу повинні бути білими, чистими та випрасуваними - халат, шапочка, змінне взуття;
- підтримувати порядок в аудиторіях та навчальних приміщеннях;
- дбайливо та охайно відноситись до майна (меблів, обладнання, технічного оснащення);
- не виносити без дозволу речі та різне обладнання з навчальних кімнат та лабораторій кафедри, а в разі умисного пошкодження – компенсувати їх вартість в порядку, визначеному чинним законодавством;
- не допускати протиправних дій, аморальних вчинків.

Здобувачі вищої освіти, які проходять навчання з дисципліни «Пропедевтика ортопедичної стоматології» зобов'язані дотримуватися прав та обов'язків здобувачів вищої освіти академії:

- виконувати вимоги Законів України, Статуту Університету, поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу та дотримуватися етичних норм;
- виконувати вимоги з техніки безпеки, протипожежної безпеки;
- виконувати вимоги навчального плану у терміни, визначені графіком навчального процесу та індивідуального навчального плану;
- приходити на заняття своєчасно, відповідно до розкладу занять;
- відпрацювати всі пропущені заняття.

Дисциплінарні правила навчання на кафедрі:

Здобувачу вищої освіти забороняється:

- порушувати графік навчального процесу і допускати невиконання навчального плану та індивідуального навчального плану без поважних причин;
- практичні та лекційні заняття проходять згідно розкладу занять університету;
- запізнюватися та пропускати заняття без поважних причин;
- протягом заняття виходити з аудиторії без дозволу викладача;
- користуватись під час занять мобільним телефоном і іншими засобами зв'язку та отримання інформації без дозволу викладача;
- займатись сторонньою діяльністю, відволікати інших здобувачів освіти та заважати викладачу;
- використовувати медичну форму та окремі її елементи, що не відповідають санітарно-гігієнічним вимогам;
- вручати викладачам будь-які матеріальні цінності за виконання або невиконання ними певних дій стосовно здобувача з використанням своєї посади;
- вживати наркотичні засоби, психотропні речовини та їх аналоги, спиртні напої, палити;
- вчиняти аморальні дії, які принижують людську гідність, вживати ненормативну лексику;
- вчиняти протиправні дії та здійснювати будь-які дії, що можуть створити умови небезпечні для здоров'я та/або життя оточуючих.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти на кафедрі пропедевтики ортопедичної стоматології передбачає самостійне виконання навчальних завдань, поточного та підсумкового контролю результатів навчання, особисту присутність на всіх лекційних і практичних заняттях.

Дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними

працівниками кафедри пропедевтики ортопедичної стоматології передбачає надання якісних освітніх послуг, об'єктивне оцінювання результатів навчання, контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами вищої освіти.

Дотримання академічної доброчесності здобувачем вищої освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Порушенням академічної доброчесності вважається:

- академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства;
- самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;
- фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;
- фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;
- списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;
- обман – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.

При організації освітнього процесу в ПДМУ здобувачі вищої освіти та науково-педагогічні працівники повинні діяти відповідно до:

Розклад занять стоматологічного факультету:

<https://www.pdmu.edu.ua/shedule/rozklad-zanyat-stomatologichnogo-fakultetu>

Положення про організацію освітнього процесу

https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/EXHOV4YrpFJqaqUWjwI3e7GhMA6TcAWDd7yVXYjO.pdf

Кодексу академічної доброчесності

https://www.pdmu.edu.ua/storage/n_process_vimo/docs_links/WwK8jif9Fb1SzyjXCStiqjWVmat8x3J9QFHekKWx.pdf

Положення про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету

https://www.pdmu.edu.ua/storage/n_process_vimo/docs_links/t0jTYbqtNrd5ETCcHiFyMtnnlHbvN0orJOgwYDeS.pdf

Положення про організацію та методика проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті

https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYUkpw1JoSJaApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf

Положення про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті

https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/wRYA15n5X9cgYzgLLwxjtYa8Y3OQ9wK6iAEtkjca.pdf

Самостійна робота здобувачів вищої освіти на кафедрі пропедевтики ортопедичної стоматології забезпечується системою навчально-методичної документації, передбаченої робочою навчальною програмою дисципліни: навчальними посібниками, конспектами лекцій, методичними рекомендаціями з організації самостійної роботи, електронними ресурсами тощо.

Контроль засвоєння навчального матеріалу з дисципліни ортопедична стоматологія, віднесеного на самостійне опрацювання - є обов'язковим. Форма контролю визначена робочою програмою навчальної дисципліни у вигляді

реферату, написаному власноруч з дотриманням принципів академічної доброчесності та оформленого відповідно до вимог, розроблених кафедрою.

Положення про відпрацювання пропущених занять і незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти Полтавського державного медичного університету (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/d2v3WhcBOWnuedYRoBKRe7k1xnl4KtbB2r2NR2CG.pdf).

Пропущеними вважаються заняття, на яких здобувач вищої освіти особисто не був присутній ці заняття підлягають обов'язковому відпрацюванню. Відпрацювання незадовільних оцінок здобувачами вищої освіти відбувається на кафедрі, що фіксується в «Журналі обліку відпрацювань незадовільних оцінок».

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Ортопедична стоматологія – це навчальна дисципліна, що надає змогу здобувачам вищої освіти оволодіти в клініці певними стоматологічними маніпуляціями, які використовуються при лікуванні пацієнтів з дефектами коронкової частини зуба та частковими дефектами зубних рядів. Набуті таким чином спеціальні (фахові) компетентності здобувачі вищої освіти в подальшому використовують у процесі лікування стоматологічних пацієнтів ортопедичного профілю. Здобувачі вищої освіти знайомляться з організацією та роботою клінічних кабінетів, оформленням документації.

ОК «Ортопедична стоматологія» сприяє і робить внесок у досягнення загальних цілей сталого розвитку:

Ціль 3. Міцне здоров'я і благополуччя – профілактика, доступність стоматологічної допомоги:

- Роль протезування в покращенні загального здоров'я (жування → травлення → загальний стан організму).
- Профілактика ускладнень (наприклад, вторинного карієсу під протезами, патології СНЩС).
- Доступність допомоги: які варіанти протезування доступні різним групам населення (соціально вразливі верстви, пацієнти похилого віку).

Ціль 4. Якісна освіта – формування у студентів клінічних і соціальних компетентностей:

- Розвиток клінічних навичок (протезування, робота з сучасними матеріалами).
- Формування комунікативних компетентностей: уміння пояснити пацієнтові різні варіанти лікування, врахувати його фінансові можливості.
- Розвиток критичного мислення щодо вибору методів і технологій.
- Навички міждисциплінарної співпраці (стоматолог-ортопед + технік + суміжні спеціальності, а також лікарі загальної практики).

Ціль 9. Інновації та інфраструктура – нові матеріали, цифрові технології (CAD/CAM, 3D-друк):

- CAD/CAM-технології для точного і швидкого виготовлення протезів.
- 3D-друк у моделюванні і протезуванні.
- Біосумісні та більш довговічні матеріали (цирконій, кераміка нового покоління).
- Зменшення похибок та відходів у процесі виробництва.

Ціль 12. Відповідальне споживання та виробництво – екологічно безпечні матеріали, утилізація відходів:

- Вибір матеріалів, які є більш безпечними для довкілля (менш токсичні полімери, кераміка замість пластмас).
- Правильна утилізація гіпсу, пластмас, металевих сплавів.
- Мінімізація використання одноразових пластикових інструментів.

Ціль 13. Боротьба зі зміною клімату – зменшення використання пластику, впровадження енергоефективних технологій у клініці:

- Скорочення використання пластику (альтернативні матеріали для ложок, відбитків, упаковки).
- Використання енергоефективного обладнання (LED-лампи для полімеризації, сучасні компресори та стерилізаційні апарати з низьким енергоспоживанням).

- Принципи «зеленої клініки» (раціональне водоспоживання, сортування відходів, перехід на цифрові замість паперових карт).

**Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни
(міждисциплінарні зв'язки)**

Пререквізити:

а) дисципліна ґрунтується на попередньому вивченні здобувачами вищої освіти анатомії людини, гістології, ембріології та цитології, медичної біології, медичної хімії, біологічної та біоорганічної хімії, медичної фізики, мікробіології, вірусології та імунології й інтегрується з цими дисциплінами;

в) дисципліна базується на вивченні здобувачами вищої освіти пропедевтичних дисциплін стоматологічного профілю: пропедевтики ортопедичної стоматології, пропедевтики терапевтичної стоматології, пропедевтики хірургічної стоматології і пропедевтики дитячої терапевтичної стоматології та інтегрується з цими дисциплінами.

Постреквізити:

а) дисципліна закладає основи вивчення здобувачами вищої освіти таких клінічних дисциплін, як ортопедична стоматологія, терапевтична стоматологія, ортодонтія, хірургічна стоматологія;

б) дисципліна інтегрується з наступними клінічними дисциплінами: профілактикою стоматологічних захворювань, дитячою терапевтичною стоматологією і терапевтичною стоматологією, хірургічною стоматологією.

Мета та завдання навчальної дисципліни:

- метою вивчення навчальної дисципліни є:

- оволодіння на пацієнтах методикою виконання певних стоматологічних маніпуляцій, які використовуються при лікуванні пацієнтів з дефектами коронкової частини зуба та частковою адентією для можливості їх подальшого застосування при лікуванні пацієнтів і формування спеціальних (фахових) компетентностей в клініці ортопедичної стоматології.

– основними завданнями вивчення дисципліни є:

- обстеження пацієнтів в клініці ортопедичної стоматології;
- функціональна анатомія та клінічна біомеханіка зубощелепного апарату;
- знеболення в клініці ортопедичної стоматології, невідкладні стани;
- клініко-лабораторні етапи виготовлення штучних коронок;
- клініко-лабораторні етапи виготовлення мостоподібних протезів;
- обстеження пацієнтів з частковою втратою зубів, загальна характеристика та планування конструкції часткових знімних протезів;
- клініко-лабораторні етапи виготовлення часткових знімних пластинкових протезів;
- клініко-лабораторні етапи виготовлення бюгельних протезів та протезів з литим металевим базисом;
- адаптація до знімних протезів та вплив протезів на тканини порожнини рота.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні), в т.ч. вивчення Модуль 1. Протезування незнімними конструкціями зубних протезів, Модуль 2. Протезування частковими знімними протезами (СПА)

Компетентності згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

- інтегральна:

- здатність розв'язувати задачі і проблеми у галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія» у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

- загальні:

1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.
4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
5. Здатність спілкуватися англійською мовою.
6. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
7. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
8. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
9. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.
10. Здатність бути критичним і самокритичним.
11. Здатність працювати в команді.
13. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
15. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
16. Здатність ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.

- спеціальні:

1. Спроможність збирати медичну інформацію про пацієнта і аналізувати клінічні данні.
2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.
3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.
4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.
5. Спроможність до проектування процесу надання медичної допомоги:

визначати підходи, план, види та принципи лікування захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

6. Спроможність визначати раціональний режим праці, відпочинку, дієти у хворих при лікуванні захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

7. Спроможність визначати тактику ведення пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області з супутніми соматичними захворюваннями.

8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.

9. Спроможність проводити лікування основних захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

11. Спроможність до визначення тактики, методів та надання екстреної медичної допомоги.

12. Спроможність до організації та проведення скринінгового обстеження в стоматології.

14. Спроможність ведення нормативної медичної документації.

16. Спроможність до організації і проведення реабілітаційних заходів та догляду у пацієнтів із захворюваннями органів ротової порожнини та ЩЛЮ.

Програмні результати навчання, формуванню яких сприяє навчальна дисципліна «Ортопедична стоматологія»

1. Виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми (за списком 1); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані анамнезу хворого, дані огляду хворого, знання про людину, її органи та системи, встановлювати вірогідний нозологічний або синдромний попередній клінічний діагноз стоматологічного захворювання (за списком 2).

2. Збирати інформацію про загальний стан пацієнта, оцінювати психомоторний та фізичний розвиток пацієнта, стан органів щелепно-лицевої ділянки, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (за списком 5).

3. Призначати та аналізувати додаткові (обов'язкові та за вибором) методи обстеження (лабораторні, рентгенологічні, функціональні та/або

інструментальні) за списком 5, пацієнтів із захворюваннями органів і тканин ротової порожнини і щелепно-лицевої області для проведення диференційної діагностики захворювань (за списком 2).

4. Визначати остаточний клінічний діагноз дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, шляхом прийняття обґрунтованого рішення та логічного аналізу отриманих суб'єктивних і об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

6. Планувати та втілювати заходи профілактики стоматологічних захворювань серед населення для запобігання розповсюдження стоматологічних захворювань.

7. Аналізувати епідеміологічний стан та проводити заходи масової й індивідуальної, загальної та локальної медикаментозної та немедикаментозної профілактики стоматологічних захворювань.

8. Визначати підхід, план, вид та принцип лікування стоматологічного захворювання (за списком 2) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

9. Визначати характер режиму праці, відпочинку та необхідної дієти при лікуванні стоматологічних захворювань (за списком 2) на підставі попереднього або остаточного клінічного діагнозу шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

10. Визначати тактику ведення стоматологічного пацієнта при соматичній патології (за списком 3) шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами.

11. Проводити лікування основних стоматологічних захворювань за існуючими алгоритмами та стандартними схемами під контролем лікаря-керівника в умовах лікувальної установи (за списком 2.1).

13. Визначати тактику надання екстреної медичної допомоги, використовуючи рекомендовані алгоритми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану в умовах обмеженого часу (за списком 4).

15. Оцінювати вплив навколишнього середовища на стан здоров'я населення в умовах медичного закладу за стандартними методиками.

19. Дотримуватися вимог етики, біоетики та деонтології у своїй фаховій діяльності.

20. Організовувати необхідний рівень індивідуальної безпеки (власної та осіб, про яких піклується) у разі виникнення типових небезпечних ситуацій в індивідуальному полі діяльності.

21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).

22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).

23. Виконувати маніпуляції надання екстреної медичної допомоги, використовуючи стандартні схеми, за будь-яких обставин на підставі діагнозу невідкладного стану (за списком 4) в умовах обмеженого часу (за списками 6, 7).

24. Розробляти заходи щодо організації, інтеграції надання стоматологічної допомоги населенню та проводити маркетинг медичних, в тому числі стоматологічних послуг в умовах функціонування закладу охорони здоров'я, його підрозділу, в конкурентному середовищі.

Тематичний план лекцій із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ з\п	Тема	К-ть годин
1.	Морфо-функціональні особливості зубоцелепного апарату при частковій втраті зубів. <i>Король Д.М.</i>	2
2.	Сучасні методи протезування незнімними ортопедичними конструкціями. <i>Рамусь М.О.</i>	2
3.	Протезування дефектів зубних рядів частковими знімними протезами. <i>Король Д.М.</i>	2
4.	Бюгельні протези: планування конструкції бюгельних протезів. Паралелометрія. Особливості протезування дефектів зубних рядів бюгельними протезами. <i>Король Д.М.</i>	2

5.	Сучасні методи протезування знімними ортопедичними конструкціями. <i>Калашніков Д.В.</i>	2
6.	Вплив базисів знімних протезів на тканини порожнини рота. Протезні стоматити. Адаптація до знімних протезів. <i>Кіндій Д.Д.</i>	2
	Разом	12

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ з\п	Тема	К-ть годин
Модуль 1. Протезування незнімними та частковими знімними конструкціями зубних протезів		
1.	Клінічні та додаткові методи обстеження. Постановка діагнозу. Амбулаторна карта, правила її ведення. План ортопедичного лікування. Підготовка порожнини рота до протезування.	2
2.	Біомеханіка жувального апарату: вертикальні, сагітальні, трансверзальні рухи нижньої щелепи. Фази жувальних рухів за Гізі. Ознаки центральної, передньої та бокової оклюзій. Апарати, що відтворюють рухи нижньої щелепи, сфери їх застосування.	2
3.	Контроль засвоєння змістового модуля 1*.	2
4.	Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення вкладок: inlay, onlay, overlay, pinlay.	2
5.	Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення штампованої коронки, пластмасової провізорної коронки та комбінованої коронки за Белкіним	2
6.	Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення суцільнолітої та металокерамічної коронок.	2
7.	Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення суцільнолітого та металокерамічного мостоподібних протезів.	2
8.	Показання та клініко-лабораторні етапи виготовлення незнімних безметалевих конструкцій: вініри, коронки, мостоподібні протези.	2
9	Контроль засвоєння змістового модуля 2*.	2
10.	Показання до застосування та вибір конструкції часткових знімних пластинкових протезів, матеріали для їх виготовлення. Одержання відбитків, визначення меж при різній топографії дефектів зубних рядів.	2
11.	Визначення та фіксація центральної оклюзії при I, II та III групах складності дефектів зубних рядів за А.І. Бетельманом.	2

	Фіксація та стабілізація часткових знімних пластинкових протезів, фактори та методи, що їх забезпечують.	
12.	Клінічний етап перевірки конструкції часткового знімного пластинкового протеза. Корекція та накладання часткового знімного пластинкового протеза, правила користування та догляд за ним. Фази адаптації до часткового знімного пластинкового протеза, його функціональна ефективність та терміни користування.	2
13.	Помилки на етапах виготовлення, ускладнення при користуванні частковим знімним пластинковим протезом. Їх вплив на слизову оболонку. Причини поломок та методи починок часткового знімного пластинкового протеза. Методи перебазування.	2
14.	Бюгельні протези: принципові відмінності від часткових знімних пластинкових протезів, показання та протипоказання до виготовлення. Клініко-лабораторні етапи виготовлення бюгельного протеза. Планування конструкції бюгельного протеза в залежності від клінічних умов: вибір опорних зубів, паралелометрія, її методи. Біомеханіка бюгельної конструкції.	2
15.	Фіксація та стабілізація бюгельних протезів, фактори та методи, що їх забезпечують. Кламери: класифікація, фактори, що обумовлюють вибір типу кламера. Примірка та припасовка каркаса бюгельного протеза в порожнині рота. Ознаки якісного його виготовлення та можливі помилки.	2
16.	Накладання бюгельного протеза, правила користування. Адаптація до протеза, його функціональна ефективність та терміни користування. Ускладнення при користуванні. Методи перебазування.	2
17.	Сучасні матеріали та технології виготовлення часткових знімних протезів.	2
18.	Контроль засвоєння змістового модуля 3*.	2
	Разом	36

Примітка: * теми, з яких обов'язково повинна бути позитивна оцінка.

Самостійна робота

№ з/п	Зміст	Кількість годин
1.	Підготовка до практичних і дистанційних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	20
2.	Підготовка до лабораторної роботи	
3.	Написання навчальної історії хвороби	
4.	Підготовка контрольної роботи, підготовка до поточних контрольних заходів	15

5.	Підготовка до підсумкового модульного контролю	4
6.	Підготовка до екзамену	
7.	Опрацювання тем, що не входять до плану аудиторних занять (перелік):	
Протезування незнімними конструкціями зубних протезів.		
	1. Діагностичне воскове моделювання при плануванні ортопедичного лікування з використанням незнімних конструкцій. <ul style="list-style-type: none"> • Матеріали та інструментарій, що застосовуються для діагностичного моделювання. • Особливості діагностичного моделювання для бічної та фронтальної груп зубів. 	1
	2. Армування ендодонтично-лікованих зубів за допомогою стандартних штифтів. <ul style="list-style-type: none"> • Класифікація стандартних штифтів. • Методика армування ендодонтично-лікованих зубів. 	0,5
Протезування частковими знімними протезами.		
	1. Отримання функціональних відтисків при частковому знімному протезуванні. Технології виготовлення жорстких індивідуальних ложок. <ul style="list-style-type: none"> • Методика отримання функціональних відтисків. • Матеріали та обладнання для виготовлення жорстких індивідуальних ложок. 	1
	2. Сучасні матеріали для виготовлення базисів протезів. <ul style="list-style-type: none"> • Класифікація сучасних матеріалів для виготовлення базисів протезів. • Технологія використання матеріалів для виготовлення базисів протезів. 	0,5
8.	Разом	42

Увага! Кожен здобувач освіти повинен виконати всі теми з самостійної роботи що не входять до плану аудиторних занять на задовільну оцінку платформи eAristo протягом вивчення навчальної дисципліни. Якщо теми не складені, тоді студент недопущений до складання ПМК!

Індивідуальні завдання

1. Участь у стоматологічному квесті кафедри, студентських наукових конференціях та олімпіаді.

Перелік теоретичних питань

1. Обстеження пацієнтів в клініці ортопедичній стоматології - етапи,

- основні та додаткові методи обстеження, медична документація.
2. Патологічні стани та загально соматичні. захворювання, які є факторами ризику на стоматологічному прийомі.
  3. Обстеження скронево-нижньощелепного суглобу (основні та додаткові методи).
  4. Обстеження жувальних м'язів (основні та додаткові методи).
  5. Обстеження слизової оболонки порожнини рота. Рухомість та піддатливість слизової оболонки, класифікація за Суплі.
  6. Обстеження зубів та зубних рядів (основні та додаткові методи). Класифікації дефектів зубних рядів за Кеннеді та Бетельманом.
  7. Обстеження тканин пародонта (основні та додаткові методи).
  8. Рентгенологічні методи обстеження в ортопедичній стоматології.
  9. Методики запису рухів нижньої щелепи.
  10. Електроміографія.
  11. Оцінка оклюзійних співвідношень зубних рядів. Оклюзіографія. Електронний аналіз оклюзії Т-Скан.
  12. Статичні та динамічні методи оцінки жувальної ефективності.
  13. Попередній та остаточний діагноз. Особливості оформлення діагнозу в клініці ортопедичної стоматології. Планування ортопедичного лікування та передпротезна підготовка.
  14. Функціональна анатомія жувальних м'язів. Синергізм та узгоджений антагонізм, стан відносного фізіологічного спокою жувальної мускулатури.
  15. Іннервація та рефлекторна регуляція зубощелепного апарату.
  16. Функціональна анатомія скронево-нижньощелепного суглобу.
  17. Анатомія тканин пародонту, будова зубо-ясенного з'єднання. Резервна та залишкова витривалість тканин пародонту. Фізіологічна та патологічна рухомість зубів.
  18. Анатомія зубних рядів, фізіологічні та патологічні прикуси. Фактори, що забезпечують стабільність положення зубів. Шляхи та механізми перерозподілу жувального тиску, контрфорси.

19. Анатомія оклюзійної поверхні зубних рядів та окремих зубів, сагітальні та трансверзальні оклюзійні криві. Анатомічна та функціональна оклюзійна поверхня, оклюзійний компас.
20. Біомеханіка рухів нижньої щелепи. Фази жувальних рухів за Гізі. Оклюзія та артикуляція, види оклюзії, фактори оклюзії.
21. Рух нижньої щелепи у вертикальному напрямку. Термінальна шарнірна вісь, діаграма Поссет.
22. Параметри, що характеризують рух нижньої щелепи в сагітальному напрямку. Сагітальний суглобовий і різцевий шляхи, сагітальний суглобовий і різцевий кути.
23. Параметри, що характеризують рух нижньої щелепи в трансверзальному напрямку. Трансверзальний суглобовий і різцевий шляхи, кут і рух Бенета, готичний кут.
24. Центральна оклюзія, оклюзійні контакти в нормі.
25. Передня оклюзія, контакти в нормі. Трьохпунктний контакт Бонвіля.
26. Бічна оклюзія, варіанти контактів (оклюзійні концепції).
27. Супраконтакти. Етіологія, класифікація.
28. Апарати, що відтворюють рухи нижньої щелепи. Класифікації, сфери застосування.
29. Будова артикуляторів. Середньо-анатомічні артикулятори. Конструктивні особливості, показання до використання.
30. Регульовані артикулятори. Конструктивні особливості, показання до використання, способи індивідуального налаштування.
31. Способи переносу моделей в артикулятор.
32. Методика реєстрації положення верхньої щелепи та переносу моделей в артикулятор за допомогою лицьової дуги.
33. Етіологія дефектів коронкової частини зубів. Класифікації дефектів, індекс Мілікевича. Види ортопедичних конструкцій для заміщення дефектів коронкової частини зубів, показання.
34. Штучні коронки. Показання, класифікації, порівняльна характеристика.

Матеріали та технології виготовлення штучних коронок.

35. Підготовка порожнини рота до протезування. Вимоги до зубів, які використовуються як опора під незнімні ортопедичні конструкції.
36. Показання до депульпування опорних зубів. Показання до армування опорних зубів штифтовими конструкціями.
37. Інструментарій для препарування зубів під незнімні ортопедичні конструкції.
38. Правила препарування зубів під незнімні ортопедичні конструкції, заходи безпеки, методи контролю глибини препарування твердих тканин.
39. Захист вітальних зубів під час та після препарування. Провізорні конструкції, дентинні герметики.
40. Ускладнення під час та після препарування зубів. Причини, наслідки, шляхи запобігання.
41. Методики препарування зубів під штучні коронки.
42. Маргінальна адаптація штучних коронок, варіанти приясеневого препарування, види уступів.
43. Ретракція ясен, види, методики, показання.
44. Штамповані металеві коронки. Показання та протипоказання, клінічні етапи виготовлення.
45. Суцільнолиті металеві коронки. Показання та протипоказання, клінічні етапи виготовлення.
46. Суцільнолиті комбіновані коронки. Показання та протипоказання, клінічні етапи виготовлення.
47. Штамповані металеві коронки. Лабораторні етапи виготовлення.
48. Суцільнолиті металеві коронки. Лабораторні етапи виготовлення.
49. Суцільнолиті комбіновані коронки. Лабораторні етапи виготовлення.
50. Провізорні коронки. Показання, мета застосування, види. Матеріали для виготовлення провізорних коронок.
51. Методики безпосереднього виготовлення провізорних конструкцій.
52. Лабораторний метод виготовлення провізорних коронок.
53. Акрилові пластмаси. Склад, властивості, фази та режими полімеризації

пластмас.

54. Сплави металів для виготовлення незнімних ортопедичних конструкцій. Класифікації, властивості, технології застосування.
55. Технологія литва каркасів незнімних ортопедичних конструкцій. Усадка сплавів та способи її компенсації.
56. Ливникові системи. Види, правила побудови. Способи плавлення та відливки сплавів металів.
57. Вогнетривкі маси. Види, склад, властивості.
58. Технологія спаювання частин штамповано-паяних конструкцій. Припої - види, склад, властивості, вимоги. Флюси. Безпечний спосіб з'єднання частин мостоподібних протезів.
59. Гіпс. Склад, властивості, застосування.
60. Альгінатні відбиткові маси. Склад, властивості, показання, технологія застосування.
61. Силіконові відбиткові маси – склад, властивості, показання, методики отримання відбитків.
62. Мостоподібні протези. Показання, класифікації, матеріали і методи виготовлення. Особливості препарування опорних зубів. Порівняльна характеристика суцільнолитих та штамповано-паяних конструкцій.
63. Біомеханіка мостоподібних протезів, конструктивні особливості, види опорних елементів. Взаємовідношення проміжної частини до альвеолярного відростка.
64. Показання, клінічні етапи протезування суцільнолитими мостоподібними протезами.
65. Показання, клінічні етапи протезування штамповано-паяними мостоподібними протезами.
66. Лабораторні етапи протезування суцільнолитими мостоподібними протезами.
67. Лабораторні етапи протезування штамповано-паяними мостоподібними протезами.

68. Фактори, які забезпечують фіксацію незнімних протезів.
69. Показання до тимчасової фіксації незнімних конструкцій. Матеріали для тимчасової фіксації ортопедичних конструкцій. Провізорні цементи.
70. Помилки та ускладнення при отриманні відбитків. Причини, наслідки, шляхи запобігання.
71. Помилки та ускладнення при препаруванні зубів. Причини, наслідки, шляхи запобігання.
72. Помилки на лабораторних етапах виготовлення штампованих коронок.
73. Помилки на лабораторних етапах виготовлення штамповано-паяних мостоподібних протезів.
74. Помилки на лабораторних етапах виготовлення суцільнолитих коронок.
75. Помилки на лабораторних етапах виготовлення суцільнолитих мостоподібних протезів.
76. Помилки на лабораторному етапі виготовлення пластмасових коронок.
77. Помилки під час обстеження пацієнтів та планування ортопедичного лікування.
78. Помилки під час перевірки конструкції та цементування незнімних ортопедичних конструкцій.
79. Основні та додаткові методи обстеження пацієнтів з частковою втратою зубів.
80. Структурні та функціональні зміни зубощелепного апарату при частковій втраті зубів.
81. Анатомічні утворення порожнини рота, що мають значення при знімному протезуванні. Податливість та рухомість слизової оболонки, їх урахування при знімному протезуванні. Оцінка стану альвеолярних відростків в беззубих ділянках, класифікація за Ельбрехтом.
82. Підготовка порожнини рота до протезування частковими знімними протезами (ЧЗП). Вимоги до опорних зубів.
83. Конструкції ЧЗП, їх складові частини. Особливості трансформації жувального тиску різними видами ЧЗП.
84. Часткові знімні пластинчасті протези. Показання, клінічні етапи

виготовлення.

85. Часткові знімні пластинкові протези з металевим базисом. Показання, клінічні етапи виготовлення.
86. Бюгельні протези. Показання, планування конструкції в залежності від клінічних умов. Вибір опорних зубів, вимоги, підготовка.
87. Перевірка конструкції часткових знімних протезів.
88. Планування конструкції протезів при збереженні поодиноких зубів на щелепах.
89. Планування фіксації ЧЗП. Кламерні лінії. Фактори, що впливають на вибір фіксуючих елементів у знімних протезах.
90. Отримання робочих відбитків для виготовлення ЧЗП – матеріали та методики. Показання до отримання відбитків за допомогою індивідуальних ложок.
91. Поняття про фіксацію, стабілізацію, рівновагу знімних протезів та фактори, що їх забезпечують.
92. Кламери – класифікації, конструкції, методи виготовлення. Фактори, що обумовлюють вибір типу кламеру.
93. Замкові кріплення (атачмени) – класифікації, конструкції, показання.
94. Балкові кріплення – види, конструкції, показання.
95. Телескопічні кріплення – види, конструкції, показання.
96. Межі базисів часткових знімних пластинчастих протезів на верхній та нижній щелепах.
97. Варіанти розташування дуг бюгельних протезів на верхній та нижній щелепах. Параметри дуг.
98. Групи дефектів зубних рядів за Бетельманом, клінічна характеристика.
99. Методика визначення та фіксації центрального співвідношення щелеп при другій групі дефектів за Бетельманом.
100. Методика визначення та фіксації центрального співвідношення щелеп при третій групі дефектів за Бетельманом. Способи визначення оклюзійної висоти. Способи визначення центрального співвідношення

щелеп.

101. Методика фіксації центральної оклюзії оклюзійними блоками та гіпсоблоками. Технологія виготовлення оклюзійних валиків, вимоги до валиків.
102. Методика гарячого та холодного способів фіксації центрального співвідношення за допомогою оклюзійних валиків.
103. Помилки при визначенні та фіксації співвідношення щелеп.
104. Штучні зуби для знімних протезів - матеріали, види. Порівняльна характеристика фарфорових, композитних, акрилових зубів. Правила підбору штучних зубів.
105. Методика постановки штучних зубів у ЧЗП; варіанти постановки зубів у фронтальній ділянці. Анатомічні орієнтири для постановки зубів. Оклюзійні концепції при частковому знімному протезуванні.
106. Технологія компресійного пресування пластмас. Способи гіпсування репродукцій протезів в кювету.
107. Технологія ливарного пресування пластмас. Устаткування, матеріали. Режим спрямованої полімеризації.
108. Пластмаси для виготовлення базисів протезів. Класифікації, склад, властивості. Види та режими полімеризації.
109. Помилки при роботі з пластмасою, види пористості.
110. Методика накладання та корекції ЧЗП, рекомендації пацієнту по догляду за протезом. Фази адаптації до знімних протезів за Курляндським.
111. Паралелометрія – мета, завдання, способи проведення.
112. Планування фіксуючих елементів в бюгельних протезах в залежності від клінічних умов. Калібрування моделей.
113. Підготовка моделей до дублювання. Дублювальні маси – види, склад, технологія застосування. Виготовлення вогнетривких моделей.
114. Моделювання воскової репродукції каркасу бюгельного протезу. Типи ливникової системи, правила побудови.
115. Система кламерів Нея, показання до застосування.
116. Класифікація формувальних мас, склад, властивості, показання до

застосування.

117. Сплави металів для виготовлення каркасів бюгельних протезів та протезів з металевим базисом. Кобальто-хромовий сплав – склад, технологічні та фізико-хімічні властивості, температурний режим.
118. Усадка сплавів при литві, види. Способи компенсації усадки сплавів при литві каркасів знімних та незнімних конструкцій.
119. Технології литва в стоматології. Способи плавлення та відливки металів. Ливникові системи – види, правила побудови.
120. Рекомендовані терміни користування різними видами ЧЗП. Показання до заміни протезів. Перебазування знімних протезів – показання, методика, матеріали.
121. Лагодження протезів (заміна кламеру, додавання зубу, ремонт базису) – технологія. Причини перелому базисів.
122. Помилки на етапі фіксації співвідношення щелеп і визначенні оклюзійної висоти.
123. Помилки при отриманні відбитків.
124. Помилки на етапі виготовлення пластмасового базису.
125. Помилки на етапі обстеження пацієнтів та планування конструкції ЧЗП.
126. Помилки на етапі литва каркасів протезів.
127. Помилки при накладанні та корекції протезів.

Перелік практичних навичок

1. Провести обстеження пацієнта. Встановити попередній та остаточний діагноз на підставі даних обстеження (клінічних і лабораторних).
2. Запропонувати план ортопедичного лікування.
3. Запропонувати план підготовки порожнини рота пацієнта до протезування.
4. Заповнити оклюдограму.
5. Отримати відбиток для виготовлення суцільнолитих незнімних конструкцій.
6. Отримання відбитків для виготовлення штампованих і штамповано-

паяних протезів.

7. Зафіксувати центральну оклюзію при 1 групі дефектів за допомогою оклюзійних блоків.
8. Визначення положення верхньої щелепи за допомогою лицьової дуги.
9. Перенос моделей в артикулятор за допомогою лицьової дуги.
10. Аналіз оклюзії на діагностичних моделях в артикуляторі.
11. Знеболення при препаруванні зубів.
12. Виконати ретракцію ясен.
13. Препарування зубів під штамповану металеву коронку.
14. Препарування зубів під суцільнолиту металеву та комбіновану коронку.
15. Планування конструкції мостоподібного протеза.
16. Перевірка конструкції штучних коронок.
17. Перевірка конструкції мостоподібного протеза.
18. Фіксація коронок та мостоподібних протезів.
19. Зняття штучних коронок.
20. Провести обстеження пацієнта. Встановити попередній та остаточний діагноз на підставі даних обстеження (клінічних і лабораторних).
21. Запропонувати план ортопедичного лікування.
22. Запропонувати план підготовки порожнини рота пацієнта до протезування.
23. Отримати анатомічний відбиток з нижньої та верхньої щелеп для виготовлення часткових знімних протезів.
24. Визначити та зафіксувати центральне співвідношення щелеп при 2, 3 групах дефектів за допомогою оклюзійних валиків.
25. Планування конструкції часткового знімного протеза.
26. Провести паралелометрії діагностичної моделі та спланувати кламерну фіксацію бюгельного протезу.
27. Перевірка конструкції часткового знімного протеза.
28. Корекція часткового знімного протеза.
29. Перебазування часткового знімного протезу.

Методи навчання

- **вербальні/словесні** (лекції, пояснення, розповідь, бесіда, інструктаж);
- **наочні** (спостереження, ілюстрація, демонстрація);
- **практичні** (різні види вправляння, виконання медичних стоматологічних маніпуляцій, практики);
- **пояснювально-ілюстративний** – передбачає пред'явлення готової інформації викладачем та її засвоєння здобувачами вищої освіти;
- **проблемного викладу;**
- **презентації;**
- **бесіди та тематичні дискусії;**
- **електронні лекції;**
- **частково-пошукові;**
- **дистанційні консультації;**
- **робота в малих групах;**
- **тьютерінг.**

Форми та методи оцінювання – підсумковий модульний контроль (ПМК)

Система поточного та підсумкового контролю.

Система поточного контролю.

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно конкретним цілям кожної теми у формі усного опитування, вирішення ситуаційних завдань, оцінки виконання маніпуляцій, письмового контролю, програмного комп'ютерного тестування. При засвоєнні кожної теми модуля за поточну навчальну діяльність здобувачу вищої освіти виставляється оцінки за чотирьохбальною традиційною шкалою, які потім конвертуються у бали ЕКТС. Максимальна кількість, яку може набрати здобувач вищої освіти на практичних заняттях модуля, дорівнює 120 балам.

Оцінка здобувача освіти відповідає відношенню встановленого при

оцінюванні рівня сформованості професійних і загальних компетентностей до запланованих результатів навчання. При цьому використовуються стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти (таблиця 1.).

Таблиця 1. Стандартизовані узагальнені критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти у ПДМУ

За 4-бальною шкалою	Оцінка в ЕКТС	Критерії оцінювання
5 (відмінно)	A	Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
4 (добре)	B	Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	C	Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
3 (задовільно)	D	Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	E	Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні. володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

2 (незадовільно)	FX	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.
	F	Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

До ПМК допускають здобувачів вищої освіти, які набрали необхідну мінімальну кількість балів впродовж поточного контролю (середній бал успішності 3,0 і вище), не мають невідпрацьованих пропусків лекційних та практичних занять, засвоїли теми винесені для самостійної роботи в межах модуля.

Форма проведення підсумкового модульного контролю (ПМК) складається з трьох етапів:

1 етап - тестовий контроль знань.

Здобувачі вищої освіти дають відповіді на стандартизовані тестові завдання з бази Крок-2 (на електронних носіях), що включають 10 тестів (10 хвилин). Кожне завдання має тільки одну правильну відповідь з п'яти. Здобувачі вищої освіти, що дали менше ніж 60% вірних відповідей на тестові завдання, не допускаються до складання теоретичної частини ПМК.

2 етап - усне опитування.

Кожному здобувачу вищої освіти пропонується два питання екзаменаційного білета, обов'язково включаючи питання з тем, які винесені на самостійне вивчення в межах модуля та практично-орієнтоване питання.

3 етап - оцінювання практичних навичок.

Здійснюється відповідно до затвердженого алгоритму практичних навичок під час клінічного прийому пацієнтів або в умовах, що наближені до реальних - на фантомах, наочних посібниках, діагностичних моделях. Може бути проведено на останньому практичному занятті, що передує ПМК.

Здобувачі вищої освіти які під час вивчення модуля, з якого проводиться підсумковий контроль, мали середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0

звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до таблиці 2, при цьому присутність здобувача освіти на ПМК є обов'язковою, виключенням є складання практичної частини. У разі незгоди з оцінкою, зазначена категорія здобувачів вищої освіти складає ПМК за загальними правилами.

Таблиця №2. Уніфікована таблиця відповідності балів за поточну успішність, балам за ПМК, екзамен, та традиційній чотирьохбальній оцінці.

Середній бал за поточну успішність (А)	Бали за поточну успішність з модуля (А * 24)	Бали за ПМК з модуля (А*16)	Бали за модуль та/або екзамен (А*24 + А*16)	Категорія ЄКТС	За 4-бальною шкалою
2	48	32	80	F FX	2 незадовільно
2,1	50	34	84		
2,15	52	34	86		
2,2	53	35	88		
2,25	54	36	90		
2,3	55	37	92		
2,35	56	38	94		
2,4	58	38	96		
2,45	59	39	98		
2,5	60	40	100		
2,55	61	41	102		
2,6	62	42	104		
2,65	64	42	106		
2,7	65	43	108		
2,75	66	44	110		
2,8	67	45	112		
2,85	68	46	114		
2,9	70	46	116		
2,95	71	47	118		
3	72	50	122	E	3 задовільно
3,05	73	50	123		
3,1	74	50	124		
3,15	76	50	126		
3,2	77	51	128		
3,25	78	52	130	D	
3,3	79	53	132		
3,35	80	54	134		
3,4	82	54	136		
3,45	83	55	138		
3,5	84	56	140	C	4 добре
3,55	85	57	142		
3,6	86	58	144		
3,65	88	58	146		

3,7	89	59	148				
3,75	90	60	150				
3,8	91	61	152				
3,85	92	62	154				
3,9	94	62	156				
3,95	95	63	158				
4	96	64	160	В			
4,05	97	65	162				
4,1	98	66	164				
4,15	100	66	166				
4,2	101	67	168				
4,25	102	68	170				
4,3	103	69	172				
4,35	104	70	174				
4,4	106	70	176				
4,45	107	71	178				
4,5	108	72	180		А	5 відмінно	
4,55	109	73	182				
4,6	110	74	184				
4,65	112	74	186				
4,7	113	75	188				
4,75	114	76	190				
4,8	115	77	192				
4,85	116	78	194				
4,9	118	78	196				
4,95	119	79	198				
5	120	80	200				

Результат ПМК оцінюється у балах і в традиційну 4-бальну оцінку не конвертується. Максимальна кількість балів ПМК складає 80 балів. Мінімальна кількість балів ПМК, при якій контроль вважається складеним складає 50 балів. Максимальна кількість балів за модуль складає 200 балів (з них до 120 балів за поточну успішність). Отримані бали за модуль виставляються у «Відомість підсумкового модульного контролю» та індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти. Здобувач вищої освіти має право на складання та 2 перескладання ПМК.

Методи контролю

При вивченні навчальної дисципліни «Ортопедична стоматологія» Модуль 1. Протезування незнімними та знімними конструкціями зубних протезів використовуються наступні методи контролю: усний контроль,

письмовий, тестовий, програмований контроль, а також методи самоконтролю і самооцінки.

Усний контроль (усне опитування). Усне опитування передбачає таку послідовність: формулювання запитань (завдань) з урахуванням специфіки предмета і вимог програми; підготовка здобувачів вищої освіти до відповіді та викладу знань; коригування викладених у процесі відповіді знань; аналіз і оцінювання відповіді. За актуальністю запитання для усної перевірки поділяють на основні, додаткові й допоміжні.

Письмовий контроль. Його метою є з'ясування в письмовій формі ступеня оволодіння здобувачами вищої освіти знаннями, вміннями та навичками з дисципліни, визначення їх якості – правильності, точності, усвідомленості, вміння застосувати теоретичні знання на практиці.

Тестовий контроль. Для визначення рівня сформованості знань і вмінь використовуються тести відкритої форми (із вільно конструйованими відповідями) і тести закритої форми (із запропонованими відповідями).

Програмований контроль. Реалізується він шляхом пред'явлення усім здобувачам вищої освіти стандартних вимог, що забезпечується використанням однакових за кількістю і складністю контрольних завдань, запитань.

Метод самоконтролю. Його суттю є усвідомлене регулювання здобувачами вищої освіти своєї діяльності за для забезпечення таких її результатів, які б відповідали поставленим завданням, вимогам, нормам, правилам, зразкам. Мета самоконтролю – запобігання помилкам і виправлення їх.

Метод самооцінки. Передбачає критичне ставлення здобувача вищої освіти до своїх здібностей і можливостей, об'єктивне оцінювання досягнутих результатів.

Методичне забезпечення

Інформаційне і навчально-методичне забезпечення відповідають ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності з підготовки фахівців за другим (магістерським) рівнем вищої освіти та вміщує: графік навчального

процесу, навчальний план, робочу програму навчальної дисципліни, тематичні плани лекцій, практичних занять, методичні рекомендації для викладачів, методичні розробки лекцій та вказівки щодо організації самостійної роботи здобувачів вищої освіти, силабуси, критерії оцінювання знань, переліки питань до поточного, підсумкового контролю, перелік ситуаційних і тестових завдань, перелік рекомендованої навчально-методичної літератури тощо.

Рекомендована література

Базова

1. Ортопедична стоматологія : національний підручник [для студентів, лікарів-інтернів, магістрів, резидентів стомат. фак-тів мед. закладів вищої освіти та практ. лікарів-стоматологів, наук. співробітників, які працюють у галузі стоматології] / за ред. М. М. Рожка, В. П. Неспрядька ; М. М. Рожко, В. П. Неспрядько, І. В. Палійчук [та ін.]. – Київ : Медицина, 2020. – 719 с.

2. Пропедевтика ортопедичної стоматології : підручник [Король Д. М., Король М. Д., Нідзельський М. Я. та ін.]; за заг. ред. Короля Д. М. – Вінниця : Нова Книга, 2019. – 328 с.

Допоміжна

1. Гасюк П. А., Мачоган В. Р., Радчук В. Б. Базова філософія бюгельного протезування. – Тернопіль : ТНМУ, «Укрмедкнига», 2022. – 124 с.

2 Гасюк П. А., Росоловська С. О., Воробець А. Б., Щерба В. В. Альбом із пропедевтики ортопедичної стоматології. – 5-е видання. – Тернопіль: ТНМУ. – Укрмедкнига, 2020. – 268 с.

3. Загальні принципи планування та технологія виготовлення знімних протезів : навчальний посібник / Король Д., Тончева К., Козак Р., Калашніков Д., Зубченко С., Оджубейська О. // Полтава : ПП Астроя, 2022. – 230 с.

4. Король Д., Кіндій Д., Рамусь М., Зубченко С., Калашніков Д., Тончева К. Технологія виготовлення незнімних зубних протезів. – Полтава : ПП Астроя, 2021. – 142 с.

5. Hasiuk P., Dzetsiukh T., Piassetska L. Basics of materials science in orthopedic dentistry: manual. – Ternopil: TNMU, «Ukrmedknyha», 2024. – 128 p.

6. Hasiuk P. A., Dzetsiukh T. I., Hrad A. O. Fixed prosthodontics: manual. – Ternopil: TNMU, 2020. – 152 p.

Інформаційні ресурси

Офіційний Web-сайт ПДМУ www.pdmu.edu.ua

Pubmed <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/>

Google Scholar <https://scholar.google.com.ua/>

Scopus <https://www.scopus.com/>

Розробники

Розробники силабуса з навчальної дисципліни «Ортопедична стоматологія» док. філ., доцент Тончева К.Д., д. мед. н., професор Король Д.М., к. мед. н., доцент Кіндій Д.Д.